

Procedury i zasady hospitowania w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Tarnobrzegu

Ogólne cele hospitacji:

- ◆ Obserwacja wiedzy, umiejętności i postaw uczniów;
- ◆ Gromadzenie informacji o pracy nauczyciela w celu dokonywania oceny jego pracy;
- ◆ Inspirowanie i wspieranie nauczycieli w spełnianiu przez nich wymagań w zakresie jakości pracy szkoły i podejmowania nowatorstwa pedagogicznego;
- ◆ Diagnoza istniejącego stanu mająca na celu poprawę jakości kształcenia i wychowania.

Szczegółowe cele hospitacji:

- Dostarczanie nauczycielom informacji zwrotnej o organizacji i przebiegu zajęć, ich sposobach nauczania (wskazanie mocnych i słabych stron);
- Zebranie informacji o skuteczności stosowanych metod pracy w zakresie kształcenia umiejętności;
- Analiza stosowanych sposobów i kryteriów oceniania wiadomości i umiejętności uczniów;
- Ocena adekwatności konstrukcji zajęć do założonych celów, doboru form i metod pracy;
- Zebranie informacji o zakresie i sposobach realizacji celów i zadań określonych w szkolnym programie wychowawczym;
- Obserwacja postaw, zachowań uczniów i nauczyciela podczas zajęć dydaktycznych i wychowawczych, ocena wzajemnych relacji;
- Obserwacja relacji nauczyciel-rodzic i ocena skuteczności rozwiązywania problemów;

Tematyka hospitacji zależy od celu hospitacji :

- Konstrukcja i przebieg zajęć – mocne i słabe strony;
- Cele lekcji i metody ich realizacji;
- Sposoby kształcenia umiejętności w procesie dydaktycznym;
- Sposoby i kryteria oceniania wiadomości i umiejętności uczniów;
- Sposoby realizacji celów i zadań wychowawczych;
- Relacje, postawy, zachowania uczniów i nauczyciela w procesie dydaktycznym;
- Efektywne rozwiązywanie problemów we współpracy z rodzicami;

Cele i tematyka hospitacji zostaną uzgodnione ze wszystkimi nauczycielami na konferencji i podzielone na pierwszy i drugi semestr.

Osoby upoważnione do hospitowania: dyrektor i wicedyrektorzy szkoły, nauczyciel doradca (wg potrzeb nauczyciela), wizytator (na prośbę rodziców, uczniów lub w procesie zewnętrznego mierzenia jakości pracy szkoły), opiekun stażu (wg ustalonego ze stażystą planu współpracy).

Hospitacji podlegają: zajęcia dydaktyczne, zajęcia pozalekcyjne, lekcje wychowawcze, spotkania z rodzicami, lekcje otwarte, lekcje prowadzone przez opiekuna stażu i nauczyciela stażystę;

Kalendarz hospitacji:

- ustalany odrębnie z opiekunami stażu i nauczycielami stażystami – w celu zebrania informacji o pracy nauczyciela do oceny jego dorobku zawodowego za okres stażu (**hospituje** dyrektor szkoły);
- zostanie ustalony po konsultacji z nauczycielami wg tematyki;
- zawiera tematykę, wykaz osób hospitowanych, typ zajęć, termin hospitacji (tydzień, dzień, godzin(a)y, nazwisko osoby hospitującej);

Procedury hospitacyjne:

- ★ nauczyciele znają terminarz hospitacji;
- ★ każda hospitacja jest zapowiadana i uzgadniana z nauczycielem podczas rozmowy przedhospitacyjnej;
- ★ w przypadku prezentacji osiągnięć uczniów na hospitację mogą być zapraszani nauczyciele, inni uczniowie, rodzice (lekcje otwarte);
- ★ rozmowa pohospitacyjna odbywa się w dniu hospitacji, w czasie dogodnym dla hospitowanego i hospitującego;
- ★ hospitujący nie ingeruje w przebieg zajęć;
- ★ dokumentacja hospitacji ma charakter służbowy i jest przechowywana w teczce „Hospitacje”;
- ★ nauczyciel ma prawo wglądu w dokumentację hospitacji (własną);
- ★ dyrektor szkoły przedstawia nauczycielom 2 razy w roku (konferencje plenarne) sprawozdanie z przeprowadzonych hospitacji;

Etapy hospitacji i ich opis:

- 1) Spotkanie przedhospitacyjne:
 - ma na celu zawarcie umowy między dyrektorem a nauczycielem hospitowanym;
 - umowa określa zainteresowania hospitującego oraz zawiera wszelkie ustalenia dotyczące przebiegu, celu, tematyki hospitacji;
 - ustala się wspólnie **arkusz obserwacji** ułatwiający zbieranie informacji i ich analizę, stanowiący dokumentację spostrzeżeń, pomagający hospitującemu skoncentrować się na wybranych elementach lekcji lub działań nauczyciela/ucznia;
- 2) Obserwacja lekcji:
 - celem zebrania danych na bazie zawartej wcześniej umowy;
 - podczas obserwacji dyrektor zapisuje spostrzeżenia w przygotowanym arkuszu obserwacji;
- 3) Analiza uzyskanych informacji:
 - polega na klasyfikowaniu oraz interpretacji uzyskanych danych;
 - jest przygotowaniem do rozmowy pohospitacyjnej;
 - hospitujący przygotowuje szkic zaleceń;
- 4) Rozmowa pohospitacyjna:
 - polega na omówieniu lekcji, porównaniu wniosków, uzgodnieniu zaleceń i sposobu ich realizacji oraz analizie przydatności (wzajemne uczenie się);
 - kończy się podpisaniem uzgodnionych zaleceń-planem dalszej pracy;

Dokumentowanie procesu hospitacji:

- plan hospitacji sporządzony przez dyrektora i zawierający: tematykę, cele i przebieg hospitacji;
- arkusz obserwacji z odnotowanymi spostrzeżeniami;
- arkusz rozmowy pohospitacyjnej: zagadnienia poruszane podczas rozmowy, zanotowane wypowiedzi nauczyciela, różnice zdań;
- samoocena nauczyciela (wg potrzeb);
- protokół hospitacji: zawiera zalecenia na bazie hospitowanej lekcji lub innych zajęć, podpisany przez hospitowanego nauczyciela;
- okresowe sprawozdanie z przeprowadzonych hospitacji;

Wewnątrzszkolne zasady procesu hospitacyjnego zostały przedstawione nauczycielom na konferencji w dniu

Dokonano następujących zmian w zapisach:

.....
.....
.....
.....

Uzgodniono następujące cele i tematykę hospitacji:

1. semestr:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. semestr:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Opracowanie: dyrektor i wicedyrektorzy ZSO w Tarnobrzegu

Procedury i zasady hospitacji diagnostycznej w Liceum Ogólnokształcącym w Tarnobrzegu

Cele hospitacji diagnostycznej:

- Obserwacja osiągniętego poziomu sprawności uczniowskich umiejętności;
- Zebranie informacji o poziomie umiejętności uczniów;
- Diagnostowanie poziomu wykształconych umiejętności uczniów w odniesieniu do standardów osiągnięć;
- Diagnostowanie efektów pracy nauczyciela i rozwoju ucznia;
- Ocena wyników oddziaływań dydaktycznych i wychowawczych nauczyciela na klasę;
- Planowanie dalszej pracy z uczniami;
- Inspirowanie i wspieranie nauczycieli w podejmowaniu nowatorstwa pedagogicznego;
- Monitorowanie pracy szkoły;

Tematyka hospitacji:

- dotyczy różnych obszarów aktywności uczniów ;
- zależy od koncepcji pedagogicznych i planu rozwoju szkoły (krótkofalowego);
- uwzględnia realizowane przez szkołę zamierzenia pedagogiczne, prowadzące do opanowania przez uczniów określonych wiadomości, umiejętności, postaw i nawyków;

Tematykę hospitacji dobiera i proponuje nauczyciel.

Kalendarz hospitacji:

- ustalany jest przez nauczycieli na początku roku szkolnego (najpóźniej do końca października) i zawiera: imię i nazwisko nauczyciela prowadzącego lekcję (zajęcia dydaktyczne), klasę, planowaną tematykę hospitacji, przewidywany termin, osoby uczestniczące w hospitacji;
- termin hospitacji zależy od momentu, w którym nauczyciel i uczniowie będą mogli zaprezentować efekty swojej pracy;
- termin hospitacji proponuje nauczyciel;**

W hospitacji diagnostycznej uczestniczą:

- dyrektor lub wicedyrektor szkoły;
- zaproszeni przez nauczyciela goście – nauczyciele, rodzice, opiekun stażu, przedstawiciele nadzoru pedagogicznego lub organu prowadzącego, nauczyciel doradca;

Procedury hospitacyjne:

- hospitacji diagnozującej podlegają chętni lub wyznaczeni przez dyrektora szkoły nauczyciele i wybrani przez nich uczniowie (klasy);
- termin, tematykę i narzędzia do procedur hospitacyjnych planuje i opracowuje nauczyciel;
- hospitacja przebiega w następujących etapach: planowanie, opracowanie narzędzi, rozmowa przedhospitacyjna, hospitacja, rozmowa pohospitacyjna;
- rozmowa przedhospitacyjna odbywa się przynajmniej na 2 dni przed planowanym terminem hospitacji;
- rozmowa pohospitacyjna odbywa się w dniu hospitacji, w czasie dogodnym dla hospitującego i hospitowanego;
- dokumentacja hospitacji ma charakter służbowy i jest przechowywana w teczce „Hospitacja diagnozująca”;
- dokumentację hospitacji tworzą nauczyciel i dyrektor lub wicedyrektor szkoły;
- dyrektor szkoły przedstawia nauczycielom 2 razy w roku wyniki diagnozy poziomu umiejętności uczniów oraz plan dalszych działań;

Etapy hospitacji i ich opis:

1) Planowanie:

- przemyślenie i ustalenie tematyki, zagadnień hospitacyjnych (**nie tematu lekcji**), np.: umiejętność pisania rozprawki, umiejętności pracy zespołowej, autoprezentacja, itp.
- ustalenie i uzgodnienie terminu hospitacji;
- określenie procedur hospitacyjnych: co chciał(a)bym zaprezentować i co będzie podlegało obserwacji? Czy zaproponuję arkusz obserwacji sporządzony przez zespół przedmiotowy, czy utworzę własny? Jak wyobrażam sobie rozmowę pohospitacyjną? Na czym ona powinna polegać? Jakie są moje oczekiwania?

2) Opracowanie narzędzi:

- arkusza obserwacji zawierającego: metryczkę (imię i nazwisko nauczyciela, klasa, data hospitacji, rodzaj zajęć/ przedmiot, temat lekcji, imię i nazwisko hospitującego, uczestnicy hospitacji/ goście), zestaw oczekiwań wobec uczniów w zakresie wiedzy, umiejętności, postaw – cel ogólny (kompetencje kluczowe), wybrane cele pośrednie (umiejętności składowe/ standardy osiągnięć), umiejętności operacyjne (standardy wymagań), wskaźniki – dowody opanowania przez uczniów umiejętności operacyjnych i składowych – oczekiwania hospitacyjne;
- arkusza rozmowy/ notatki pohospitacyjnej zawierającej: autorefleksję, wnioski i spostrzeżenia nauczyciela, diagnozę nauczyciela dotyczącą aktualnych umiejętności uczniów w zakresie realizowanego zamierzenia pedagogicznego, wnioski z obserwacji hospitującego – poziom sprawności

uczniów w zakresie określonej wiedzy, umiejętności, postaw, kierunki/ plan dalszej pracy nauczyciela;

- 3) Rozmowa przedhospitacyjna – omówienie zamierzeń, arkusza obserwacji, przebiegu rozmowy pohospitacyjnej;
- 4) Hospitacja diagnozująca:
 - obserwacja umiejętności uczniów wg arkusza obserwacji;
 - zapisanie spostrzeżeń/ wyników obserwacji w arkuszu;
- 5) Rozmowa pohospitacyjna:
 - przebiega zgodnie z ustaleniami;
 - mogą w niej uczestniczyć zaproszeni goście i uczniowie;
 - polega na omówieniu lekcji, porównaniu zaplanowanych i osiągniętych wyników lekcji, określeniu związków między działaniami nauczyciela a wynikami pracy uczniów, podsumowaniu i wnioskami – spostrzeżeniami, diagnozą umiejętności uczniów, zaplanowaniu dalszych działań;
 - kończy się wypełnieniem arkusza/ notatki pohospitacyjnej.

Dokumentowanie hospitacji:

- plan hospitacji sporządzony przez nauczycieli i zawierający: klasę, tematykę, termin i osoby uczestniczące w hospitacji;
- arkusz obserwacji z odnotowanymi spostrzeżeniami;
- arkusz pohospitacyjny;
- opracowane wyniki diagnozy poziomu osiągnięć uczniów w zakresie realizowanych zamierzeń wraz z planem dalszych działań.

Opracowanie: dyrektor i wicedyrektorzy szkoły

Powyższe zasady i procedury obowiązują od 10.02.2003r.